

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1909.

Första Kammaren.

N:o 23.

Tisdagen den 30 mars.

Kammaren sammanträdde kl. 3 e. m.

Herr statsrådet grefve *Hamilton* aflämnade Kungl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) angående pension å allmänna indragningsstaten åt fanjunkaren vid Norrlands trängkår L. E. Blank;

2:o) angående pension å allmänna indragningsstaten åt förre fortifikationsarbetarne S. Månsson, P. Olsson och A. A. Jonsson;

3:o) angående påbyggnad af Fälttelegrafkårens kasern å Marieberg;

4:o) angående uppförande af en kanslibyggnad vid Norrlands dragonregementes kasernetablisement i Umeå;

5:o) med förslag till lag angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar m. m.;

6:o) angående anslag till inköp af fastigheter, som kunna erfordras för statens nuvarande eller blifvande anläggningar vid Trollhättan m. m.;

7:o) angående anställande af bokhållare vid Stockholms och Göteborgs hospital samt Piteå hospital och asyl;

8:o) med förslag till lag om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning;

9:o) med förslag till lag angående ändrad lydelse af 10, 11, 12 och 13 §§ i lagen om handräckning åt utländsk domstol den 6 mars 1899, m. m.;

10:o) med förslag till lag angående emissionsbanker;

11:o) med förslag till lag om ändrad lydelse af 27 § i lagen den 18 september 1903 angående solidariska bankbolag; samt

12:o) med förslag till lag om ändrad lydelse af 24 och 88 §§ i lagen den 18 september 1903 angående bankaktiebolag.

Justerades protokollet för den 23 i denna månad.

Upplästes ett inlämnadt läkarintyg af följande lydelse:

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare, Öfversten m. m. *C. G. Hult* på grund af sjukdom (Bronchitis acuta) är tillsvidare förhindrad att deltaga i riksdagsgöromålen, intygas härmed på heder och samvete.

Stockholm den 30 Mars 1909.

K. A. Odqvist,
Legit. läkare.

Upplästes och godkändes lagutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 58, till Konungen, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t med anhållan om förslag till lag angående obligatorisk kontroll å beredda kraftfodermedel m. m.

Upplästes två till kammaren inkomna protokoll, så lydande:

År 1909 den 29 mars sammanträdde kamrarnas valmän för att jämlikt 71 och 73 paragraferna riksdagsordningen utse dels Riksdagens fullmäktige i riksbanken efter herrar Carl Adolf Weber och Carl Berg, hvilka voro i tur att afgå, dels ock suppleanter för fullmäktige i riksbanken; och befunnos, efter valens slut, hafva blifvit utsedde till

fullmäktige:

herr Berg, Carl, revisionssekreterare,	med 45 röster;
» Weber, Carl Adolf, bankir,	» 40 »

samt till *suppleanter* för tiden från valet, till dess nytt val under år 1910 försiggått:

herr Norberg, Rudolf Emil, riksbankskamrer,	med 46 röster;
» Tham, Vollrath Henrik Sebastian, bruksägare,	» 45 »
» Lamm, Herman, grosshandlare	» 44 »

Hans Andersson.

Edv. Bohnstedt.

Carl von Baumgarten.

Conrad Vahlquist.

År 1909 den 29 mars sammanträdde kamrarnas valmän för att jämlikt 71 och 73 paragraferna riksdagsordningen utse dels

Riksdagens fullmäktige i riksgäldskontoret efter herrar Alexis Hammarström och Otto Magnus Höglund, hvilka voro i tur att afgå, dels ock suppleanter för fullmäktige i riksgäldskontoret; och befunnos, efter valens slut, hafva blifvit utsedde till

fullmäktige:

herr Hammarström, Alexis, ledamot af Riksdagens Första Kam-
mare, med 46 röster;

» Höglund, Otto Magnus, fil. doktor, grosshandlare, med 46
röster;

samt till *suppleanter* för tiden från valet, till dess nytt val under
år 1910 försiggått:

herr Santesson, Per Henrik, juris kandidat, vice häradshöfding,
med 43 röster;

» Almqvist, Knut Fredrik Gerhard, ledamot af Riksdagens An-
dra Kammare, med 41 röster;

» greve Taube, Carl Oscar, ledamot af Riksdagens Första Kam-
mare, med 41 röster;

sedan ordningen mellan dem af suppleanterna, hvilka erhållit lika
antal röster, blifvit genom lottning bestämd.

Hans Andersson.

Edv. Bohnstedt.

Carl von Baumgarten.

Conrad Vahlquist.

På framställning af herr talmannen beslöts, att de upplästa
protokollen skulle läggas till handlingarna, äfvensom att Riksdagens
kanslideputerade skulle genom utdrag af protokollet underrättas om
dessa val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingifva
förslag dels till förordnanden för de valde, dels till skrivelser till
Konungen med anmälan om de förrättade valen, dels ock till den
paragraf, som därom borde i riksdagsbeslutet intagas.

Vid föredragning af ett från Andra Kammaren ankommet pro-
tokollsutdrag, n:o 222, med delgifning af nämnda kammares beslut
öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande, n:o 15, angående motioner
af herr Jönsson i Kvarnberga m. fl. samt af herr Waldén, rörande
åtgärder för att folk- eller småskollärare, som är obotligt sinnessjuk,
måtte kunna entledigas med pension, beslöt Första Kammaren hän-
visa detta ärende till sitt tillfälliga utskott n:o 1.

Vid föredragning af ett från Andra Kammaren ankommet protokollsutdrag, n:o 221, med delgifning af nämnda kammares beslut öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande, n:o 14, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående tillägg till gällande bestämmelser rörande villkoren för idkande af pantlånerörelse, beslöt Första Kammaren hänvisa detta ärende till sitt tillfälliga utskott n:o 2.

Upplästes och godkändes bevillningsutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 59, till Konungen, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge, dels ock en i ämnet väckt motion.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flere ledamöters begäran följande den 27 innevarande mars bordlagda ärenden, nämligen statsutskottets utlåtanden n:is 76—79, bankoutskottets memorial n:o 7, sammansatta banko- och lagutskottets utlåtande n:o 2 äfvensom lagutskottets utlåtanden n:is 36—39.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts under sammanträdet aflämnade nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) angående pension å allmänna indragningsstaten åt fanjunkaren vid Norrlands trängkår L. E. Blank;

2:o) angående pension å allmänna indragningsstaten åt förre fortifikationsarbetarne S. Månsson, P. Olsson och A. A. Jonsson;

3:o) angående påbyggnad af fälttelegrafkårens kasern å Marieberg;

4:o) angående uppförande af en kanslibyggnad vid Norrlands dragonregementes kasernetablissemang i Umeå;

5:o) med förslag till lag angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar m. m.;

6:o) angående anslag till inköp af fastigheter, som kunna erfordras för statens nuvarande eller blifvande anläggningar vid Trollhättan m. m.; samt

7:o) angående anställande af bokhållare vid Stockholms och Göteborgs hospital samt Piteå hospital och asyl.

Föredrogos och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts denna dag aflämnade nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) med förslag till lag om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning;

2:o) med förslag till lag angående ändrad lydelse af 10, 11, 12 och 13 §§ i lagen om handräckning åt utländsk domstol den 6 mars 1899, m. m.;

3:o) med förslag till lag angående emissionsbanker;

4:o) med förslag till lag om ändrad lydelse af 27 § i lagen den 18 september 1903 angående solidariska bankbolag; samt

5:o) med förslag till lag om ändrad lydelse af 24 och 88 §§ i lagen den 18 september 1903 angående bankaktiebolag.

Afgåfvos följande motioner:

n:o 66, af herr *Clason*, i anledning af Kungl. Maj:ts förslag till lag om ändrad lydelse af 1 § i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862;

n:o 67, af herr *Bergström*, om beredande af politisk rösträtt åt svenska kvinnor;

n:o 68, af herr *Lindblad*, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till visst tillägg till de af 1908 års Riksdag antagna förändrade grunder för förvaltningen af kronans jordbruksdomäner; och

n:o 69, af herr *Lindblad*, i anledning af Kungl. Maj:ts förslag till lag angående ändrad lydelse af 2 kap. 3 § i lagen om nyttjanderätt till fast egendom den 19 juni 1907.

Dessa motioner hänvisades, n:is 66 och 69 till lagutskottet, n:o 67 till konstitutionsutskottet samt n:o 68 till statsutskottet.

Justerades elfva protokollsutdrag för denna dag, hvarefter kammaren åtskildes kl. 3,31 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.